

Halonen Minna

Lähetäjä: Sjöström <mqsjo5@gmail.com>
Postitettu: 6. helmikuuta 2014 11:56
Keskustelu: Länsi-Uudenmaan Ateistit ry:n lausunto
Postituskansio: Vietävä HAREen

Aihe: Länsi-Uudenmaan Ateistit ry:n lausunto

Länsi-Uudenmaan Ateistit ry:n lausunto
lukion uudistamiseen

Lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelevan työryhmän ehdotuksista

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Viite: Lausuntoasia OKM/85/040/2012

Lukiokoulutuksen yleisiä valtakunnallisia tavoitteita ja tuntijakoa valmistelevan työryhmän ehdotuksista

Länsi-Uudenmaan Ateistit ry esittää kunnioittavasti lukiokoulutuksen ja sen tuntijaon uudistamiseen seuraavia näkökantoja:

1. Kannatamme lämpimästi valinnaisuuden ja vapaaehtoisuuden lisäämistä merkittävästi lukiokoulutuksesta.

Arvostelemme kaukokatseisuuden puutteesta ja pakkovaltaisuudesta niitä kirkkohallitusmaisia lausuntoja ja kannanottoja, joilla tiedämme tässäkin uudistuksessa yritettävän estää valinnaisuutta ja vapaaehtoisuutta.

Pakollisten kurssien lukumäärää pitää pudottaa reilusti nykyisestä määrästä.

Tuemme lämpimästi niiden oikeiden asiantuntijoiden näkemyksiä ja kehittämis ehdotuksia, joissa valinnaisuutta ehdotetaan lisättäväksi useilla eri tavoilla.

1.1 Luonnontieteiden opetusta tulee olla lukiossa merkittävä määrä kaikkien opiskelijoiden opinnoissa. Sen sijaan kovin merkittävää ei ole se mistä yksittäisistä luonnontieteisiin kuuluvista oppiaineista ja kursseista se merkittävä määrä koostuu kullakin yksittäisellä opiskelijalla, vaan koostumuksen sommittelu pitää jättää opiskelijan omien valintojen varaan. Näkemyksemme on, että yhdenkin luonnontieteellisen oppiaineen hyvin monien kurssien suorittaminen samalla perehdyttää opiskelijan muidenkin enimpiin luonnontieteiden perusasioihin sen verran kuin yleissivistykselle on välttämätöntä. Mikään luonnontieteellinen oppiaine ei ole isolaatti, jossa kaikki muu luonnontieteellinen tietämys jäisi kokonaisuudessaan tutustumatta ja omaksumatta. Kunhan luonnontieteissä yhteensä opiskelijalta suoritettavaksi vaadittu kurssien lukumäärä ja niiden tieteellinen laadukkuus on riittävä, tämä toteutuu.

Ei ole kuin muutama kymmenen vuotta siitä kun ainakin puolet lukiolaisista suoritti lukion ilman ainoatakaan fysiikan kurssia ja kemian kurssia. Se ei ollut kohtalokasta heidänkään yleissivistykselleen, joskin tietysti on parempi että vähintäänkin jonkin muun luonnontieteen oppiaineen kautta myös eräät fysiikan ja kemian perusasiat tulevat vielä tutummiksi parantaen niistä peruskoulussa saatuja tietoja.

Näiden seikkojen takia pystymme lausumaan tukemme työryhmän sillekin esitykselle, joka on vaihtoehtoista kaikkein eniten valinnaisuutta salliva. Tärkeätä on että sen ehdotuksen mukainen luonnontieteiden yhteinen kurssimäärä vähintään vaaditaan luonnontieteissä kultakin opiskelijalta suoritettavaksi, ja tulee turvata niiden tieteellinen laadukkuus riittävästi.

2. Uskonnonopetuksen pakollisten kurssien vähentäminen on oikean suuntainen ehdotus. Uskonnon pakolliset kurssit tulee mielestämme lopettaa kokonaan. Uskontoja kulttuurisena ja historiallisena ilmiönä on mahdollista käsitellä eräissä tietyissä muissa oppiaineissa. Esimerkiksi historian opinnoissa jotakuinkin väistämättä välittyy opiskelijoille tieto, että uskonnot ovat läpi maailmanhistorian olleet väkivallan aiheuttajia ja vallanhimon välineitä.

Yhteiskuntatiedon opiskelussa puolestaan välittyy jo perustuslainkin perehtymisen kautta opiskelijoille tieto, että uskonto ei ole pakollista ja että jokaisella on oikeus olla olematta missään uskonnossa.

3. Elämänkatsomustietoa ei myöskään ole tarpeen säilyttää pakollisena oppiaineena, vaan sen tuntimäärä voidaan pudottaa nollaan samalla ratkaisulla jolla uskonnon tuntimäärä pudotetaan nollaan.

4. Esitämme alla lukiolakiin tai -asetukseen ehdotusten perusteluja, jotka pohjautuvat Perustuslakimme säätämään yhdenvertaisuuteen uskonnosta tai vakaumuksesta riippumatta (PL 6 §) sekä uskonnon ja omantunnon vapauteen (PL 11 §), Euroopan ihmisoikeussopimukseen, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisuihin sekä oikeuskanslerinviraston ja eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisuihin.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Lainsäädännöllä ja muilla toimilla tulee edistää aktiivisesti perusoikeuksien toteutumista käytännössä, tässä tapauksessa yhdenvertaisuuden sekä uskonnon ja omantunnon vapauden toteutumista.

4.1 Jos uskonto säilyy lukion oppiaineena, elämänkatsomustiedon tulee olla sen vaihtoehtona.

5 Lasten pitäisi saada itse halutessaan erota kirkosta ja muusta uskonnollisesta yhdyskunnasta, ilman että siihen tarvittaisiin huoltajien myötävaikutusta.

Erityisen syrjivästi tämä tilanne kohtelee niitä kirkkoon tai muuhun uskonnolliseen yhdyskuntaan lapsena liitettyjä lukion opiskelijoita, joiden omaa tosiasiallista katsomuksellista ajattelua ja tarvetta uskonnottomuus vastaisi paremmin kuin uskontokohtainen uskonnon opetus. Kärkevimmillään tämä ongelma voi ilmetä, kun sekä opiskelija itse että hänen toinen huoltajansa haluaisivat saada opiskelijan irti kirkon jäsenyydestä, mutta yksi huoltajista haluaa estää.

Kirkon jäsenenä olevista lukiolaisista miltei kaikki on liitetty kirkkoon jo pikkulapsina joko huoltajien yhteisellä päätöksellä tai äidin päätöksellä, ilman että olisivat itse suostuneet siihen, edes ymmärtäneet mistä on kyse.

Katsomusaineiden opetuksen nykytilanne rikkoo myös Perustuslain 11 § säädettyyn uskonnon ja omantunnon vapautteen sekä Euroopan ihmisoikeussopimukseen sisältyvää yksityisyyden suojaa, sillä oppilaan kuuluminen kirkkoon tai muuhun uskonnolliseen yhdyskuntaan paljastuu katsomusaineen myötä, ja se mikä paljastuu, voi siis olla opiskelijan oman tahdon vastaista. Samoin käytännössä paljastuu katsomuksellinen vakaumus tai identiteetti. Tätä tilannetta voi verratta siihen, että koulu pakottaisi oppilaan paljastamaan jäsenyyden puolueen lapsi- tai nuorisjärjestössä, puoluepoliittisen kantansa tai sukupuolisen suuntautumisensa. Tämä yksityisyyden suojaa ihmisoikeutena rikkova ongelma koskee myös oppilaitoksen järjestämää ja toimintaansa työpäivän aikana liittämää kollektiivista uskonnonharjoitusta, mitä käsittelemme seuraavaksi.

6 Lukion toiminta uskonnollisesti tunnustuksettomaksi

Vaadimme sekä lukiokoulutuksen yleisiin valtakunnallisiin tavoitteisiin että myös lukiolakiin lisättäväksi perusoikeuksien yhdenvertaisuuden sekä uskonnon ja omantunnon vapauden toteutumista edistävää selventävää ilmaisua, joka voi olla lyhyesti ja yksinkertaisesti seuraava:
lukion toiminta on uskonnollisesti tunnustuksetonta.

Vastaava muutos on syytä tehdä myös Perusopetuslakiin.

Lukioiden ja peruskoulujen toiminnassa on nyt varsin yleisesti toimintatapoja, jotka ovat ristiriidassa Suomen nykyisessä perustuslaissa sekä kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa vahvistettujen uskontoihin ja vakaumuksiin liittyvien ihmis- ja perusoikeuksien kanssa. Kysymys on viranomaisvastuulla toimivan (ja velvollisuuksiensa vastaisesti siis toimivan) oppilaitosjohdon lukion työpäivään liittämistä yhden uskonnon kollektiivisesta uskonnonharjoituksesta, kuten aamuhartaustilaisuuksista ja jumalanpalveluksista ev.lut. kirkkoissa. Uskonnonharjoitus ei kuitenkaan kuulu lukion lakisääteisiin tehtäviin. Opetushallitus on lausunnossaan 18.12.2013 apulaisoikeuskanslerille selittänyt, että "voimassa oleva laki" velvoittaa pitämään lukion opetuksen uskonnollisesti tunnustuksettomana.

Näille yhdenvertaisen kohtelun (PL 6 §) sekä uskonnon ja omantunnon vapauden (PL 11 §) niin sanottuun negatiiviseen ulottuvuuteen kuuluvan yksityisyyden suojan rikkomuksille Suomessa on tyypillistä niiden usein pitkät perinteet, jotka ovat syntyneet maassamme jo kauan ennen nykyistä, 1990-luvulla kirjoitettua Perustuslakia, jopa ennen Uskonnonvapauslakia 1920-luvulla. Perusoikeuksien turvaaminen menee

kuitenkin perinnesyiden edelle, niin kuin apulaisoikeuskansleri Mikko Puumalainen toteaa 17.1.2012 tekemässään, käräjäjumalanpalveluksia koskevassa päätöksessä.

Yhdenvertaisuuteen liittyvä peruste

Perustuslain 6 § mukaan ”ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan ... uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen ... tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella”. Hyväksyttävänä perusteena ns. positiiviseen erityiskohteluun on perusoikeustulkintojen mukaan vain heikommassa asemassa olevan väestön eriarvoisen aseman parantaminen. Sen sijaan vahvassa asemassa olevan enemmistöryhmän pysyväisluontoinen suosiminen on muita ihmisiä syrjivä käytäntö.

Yhdenvertaisuusperiaatteen kunnioittamisen ja noudattamisen velvoite kohdistuu erityisen voimakkaasti julkisen vallan, kuten valtion ja kuntien toimintaan. Yhdenvertaisuussäännös kohdistuu myös lainsäätäjään (Hallberg, Pekka 2011. Perusoikeusjärjestelmä, s. 42, teoksessa Perusoikeudet). Myös Yhdenvertaisuuslain uudistamisella ollaan EU-direktiivin tuella velvoittamassa aiempaa konkreettisemmin ihmisten yhdenvertaiseen ja syrjimättömään kohteluun myös uskonnosta ja vakaumuksesta riippumatta. Julkiselle vallalle asettuu neutraalisuusvelvoite uskontojen ja vakaumusten suhteen.

Lukioiden toimintaan nimittäin yhä liitetään ev.lut. uskonnon harjoittamista sisältäviä uskonnollisia tilaisuuksia, kuten jumalanpalveluksia ev.lut. kirkoissa sekä kouluissa seurakuntien uskonnollisia päivänavauksia. Kyse on eri asiasta kuin koulun yhteisten juhlien mahdollinen uskonnollinen ohjelmaisuus. Kollektiivisen uskonnonharjoituksen organisointi lukion työpäivän yhteyteen viranomaisvastuulla toimivan oppilaitosjohdon toimesta rikkoo neutraliteettiperiaatetta ja toiminnan tunnustuksettomuutta.

Tällaisen menettelyn salliminen lukioissa ilmentää perusoikeudellisesti suoranaista kikkailua, sillä kun lukion olemassaolon perustana ja säädettyinä tehtävänä on opetus, jonka tulee olla uskonnollisesti tunnustuksetonta, on paitsi omituista myös yhdenvertaisen kohtelun vastaista ja syrjivää, että oppilaitos kuitenkin sallii sen toimintaan ympäröivän henkilökunnan työajallaan organisoida yhden uskonnon harjoittamista. Uskonnon harjoittaminen ei kuulu lukion ja peruskoulun lakisääteisiin tehtäviin.

Opiskelijoiden lisäksi menettely on ongelmallista myös opetushenkilöstön perusoikeuksien, kuten uskonnonvapauden niin sanotun negatiivien ulottuvuuden ja siihen kuuluvan yksityisyyden suojan näkökulmasta.

Tällaisen menettelyn ”perusteluissa” viitataan usein pykälien sijaan pitkään perinteeseen. Kuitenkin ”perusoikeuksien turvaaminen menee perinnesyiden edelle”, kuten apulaisoikeuskansleri Suomen laillisuusvalvojana on vuonna 2012 todennut. Toisena ”perusteluna” saatetaan käyttää vetoamista uskonnonvapauteen. Perustelu uskonnonvapaudella on kuitenkin täysin kestävä, koska uskonnonvapaus kuuluu ihmisille, eikä laitoksille. Koululle ei kuulu uskonnonvapautta. Koulu ei ole ihminen. Uskonnonvapaus kuuluu kouluyhteisön ihmisille kullekin yksilönä. Se toteutuu lähtökohtaisesti vapaa-ajalla, koulupäivän ulkopuolella. On väärin että joku johtoasemassa oleva käyttää valtaansa omaan uskonnonvapauteensa ja vielä väärempää, että käyttää valtaansa järjestääkseen koulupäivän osana uskonnonharjoitusta niidenkin kiusaksi jotka eivät sitä halua. Julkisoikeudelliselle laitokselle, kuten koululle, ei kuulu uskonnonvapautta eikä muitakaan ihmisoikeuksia kuten Perustuslakivaliokunta ja oikeuskirjallisuus on todennut (oikeuskirjallisuuden ja Perustuslakivaliokunnan mietinnön mukaan, esimerkiksi julkisoikeudellisen seurakunnan omaisuus ei ole perusoikeuksien suojaama. Oikeuskirjallisuudessa myös todetaan, että julkisoikeudellisella seurakunnalla ei ole perusoikeuksien suojaa sananvapauden eikä painovapauden suhteen). Koulut ovat suomalaisessa oikeussystematiikassa aina julkisoikeudellisia laitoksia, jopa riippumatta mikä on ylläpitäjä. Valtaosa ylläpitäjistäkin on jo itsessään julkisen vallan haarakkeita, kuntia, eli julkista valtaa.

Uskonnon ja omantunnon vapaus

Uskonnon ja omantunnon vapaus (Perustuslaki 11 §) ei tarkoita, että lukion kuuluisi ottaa hoitaakseen yhden uskonnon uskonnollisten tilaisuuksien organisoimisen. Uskonnon ja omantunnon vapaus on vapausoikeus, ja julkisen vallan tulee ainoastaan turvata uskonnonvapauden toteutuminen niin, että uskonnolliset yhdyskunnat voivat toimia vapaasti ja että ihmiset saavat kuulua niihin vapaasti ja voivat harjoittaa uskontoa yksityisesti ja myös julkisesti. Samalla uskonnon ja omantunnon vapaus tarkoittaa, että ihminen voi olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan, että hän voi vapaasti erota sellaisesta ja että hänen ei tarvitse osallistua uskonnon harjoittamiseen omantuntonsa vastaisesti. Uskonnon ja omantunnon vapaus koskee Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen EIT:n päätöksen tähdentämänä myös uskonnottomia ihmisiä, kuten ateisteja, agnostikkoja, skeptikkoja sekä uskontojen suhteen välinpitämättömiä.

Jumalanpalvelusten ja uskonnollisten päivänavausten järjestäminen lukioden toimesta on opiskelijoita erottelevaa ja yksityisyyden suojaa rajoittavaa, koska oppilaitoksen tarjoamalta uskonnonharjoitukselta välttyminen pakottaa opiskelijoita käyttäytymään sellaisella tavalla, että siitä voidaan tehdä päätelmiä hänen uskonnollisesta tai uskonnottomasta vakaumuksestaan. Uusien Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen EIT:n päätösten valossa voidaan todeta, että uskonnon harjoittamista sisältävistä uskonnollisten päivänavausten ja jumalanpalvelusten järjestämisestä tulisi kouluissa luopua kokonaan. Ei nimittäin ole oikein että opiskelija joutuu tuomaan esiin koko opiskeluyhteisölleen mahdollinen uskonnollisen tai uskonnottoman vakaumuksensa. Oppilaitos ei saa luoda sellaista tilannetta, jossa yksilöt ovat velvoitettuja joko välittömästi tai välillisesti tuomaan esille, etteivät he ole uskossa.

EIT:n tulkintakäytännössä negatiiviseen uskonnonvapauteen on katsottu kuuluvan myös yksilön oikeus olla tuomatta esiin omaa vakaumustaan. EIT on muun muassa todennut, että EIS:n 9 artiklan vapaus tunnustaa tai olla tunnustamatta uskoa perusti yksilölle oikeuden siihen, ettei hänen tarvinnut paljastaa uskoaan tai uskonnollisia vakaumuksiaan eikä käyttäytyä sellaisella tavalla, että siitä voitiin päätellä, oliko hänellä sellaisia vakaumuksia. Siten artikla koski myös henkilöä, joka ei ollut uskossa ja tähän vapauteen puututtiin, jos valtio sai aikaan tilanteen, jossa henkilö joutui suoraan tai välillisesti paljastamaan sen, että hän ei ollut uskossa (Grzelak -tapaus 15.6.2010).

”Perustuslain perusoikeusuudistusta koskevien esitöiden mukaan ketään ei saa velvoittaa osallistumaan omantuntonsa vastaisesti jumalanpalvelukseen tai muuhun uskonnolliseen tilaisuuteen (HE 309/1993 vp, s. 55). Uskonnonvapaussäännös suojaa kansalaisia myös uskonnon omaksumista koskevalta painostukselta. Oikeuskirjallisuudessa esitetyn mukaan uskonnon ja omantunnon vapauden ydinalueeseen kuuluvat muun muassa yksilön sisäinen ajatuksen vapaus, vapaus uskonnon tai muun vakaumuksen omaksumista tai siitä luopumista koskevasta painostuksesta sekä oikeus olla osallistumatta yksilölle vieraan tunnustuksen mukaiseen uskonnonharjoitukseen (Tuomas Ojanen - Martin Scheinin teoksessa Perusoikeudet, 2011, s. 441).”

Asiaa on tarkastellut apulaisoikeuskansleri tammikuussa 2012 tekemässään päätöksessä (17.01.2012 Dnro OKV/1361/1/2009).

Aok: ”Perusoikeusuudistusta koskevan hallituksen esityksen mukaan 6 §:stä seuraa julkisen vallan käyttöön kohdistuva velvoite kohdella tasapuolisesti kaikkia uskonnollisia yhdyskuntia tai maailmankatsomuksellisia suuntauksia (HE 309/1993 vp, s. 55). Julkisen vallan käyttäjä ei näin ollen saa profiloitua toiminnassaan niin, että neutraalisuus eri uskontoihin vaarantuisi. Näkemykseni mukaan negatiivisen uskonnonvapauden toteutumisen kannalta on merkityksellistä, miten yhdenvertaisuus ja tasapuolisuus tässä suhteessa toteutuvat.”

Yllä selostetun Alexandridis -tapauksen mukaan uskonnollisen vakaumuksen tunnustamisen vapauteen kuului myös negatiivinen aspekti eli se, että yksilön ei tarvinnut tunnustaa uskonnollista vakaumustaan ja toimia sillä tavoin, että hänen menettelystään voitaisiin tehdä johtopäätöksiä hänen vakaumuksestaan. Grzelak -tapauksessa tähän liittyen todettiin vielä, että valtio ei saa luoda sellaista tilannetta, jossa yksilöt ovat velvoitettuja joko välittömästi tai välillisesti tuomaan esille, etteivät he ole uskossa. Tämä on EIT:n

mukaan sitäkin tärkeämpää, jos tällainen velvoite tapahtuu jonkin tärkeän julkisen tehtävän yhteydessä kuten tässä tapauksessa koulutus.”

Lukioiden ja peruskoulujen järjestämään kollektiiviseen uskonnonharjoittamiseen (koululaisjumalanpalveluksissa, hartaushetkissä ja uskonnollisissa päivänavauksissa) on vuosikymmenten varrella sisältynyt uskonnollista painostusta samalla kun toiminta on rikkonut yksityisyyden suojaa aiheuttamalla erottelevan tilanteen, jossa uskonnon harjoittamisesta pois jäävät joutuvat suoraan tai välillisesti paljastamaan että eivät ole luterilaisessa uskossa. Tunnetut ihmis- ja perusoikeusasiantuntijat Tuomas Ojanen ja Martin Scheinin kirjoittavat: ”Monissa maissa uskonnonvapauteen kuuluu valtion ehdoton tunnustuksettomuus, ja esimerkiksi uskontokunnan mahdollisuutta pitää julkisissa kouluissa uskonnollisia päivänavauksia pidettäisiin epäilyksittä uskonnonvapauden vastaisena.” (Ojanen ja Scheinin, Uskonnon ja omantunnon vapaus (PL 11 §) s. 413 kirjassa Perusoikeudet 2011.)

Katsomuskulttuurin muutos

Ihmis- ja perusoikeuksien toteutumisen ei tulisi ihmisoikeusperusteisuutta noudatettaessa olla vähemmistössä olevan väestöryhmän koosta kiinni, mutta uskonnottomien syrjivää kohtelua Suomessa on kuitenkin käytännössä perusteltu pragmaattisesti, ihmisoikeusnäkökulma ohittaen, vetoamalla uskonnottomien ihmisten vähäiseen määrään. Sen takia tässä yhteydessä on paikallaan tuoda esiin, että uskonnollisten ja ei-uskonnollisten katsomusten kentässä on tapahtunut 2000-luvulla olennaisia muutoksia Suomessa. Toivottavasti se havahduttaa säädösvalmistelijat ja poliittiset päättäjät saattamaan 2000-luvun ihmis- ja perusoikeudet voimaan oppilaitosten toimintaa ohjaavissa säädöksissä myös uskontoja ja vakaumuksia koskien.

Vuodesta 2000 vuoteen 2012 on uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien osuus väestöstä kasvanut 12,7 prosentista 21,0 prosenttiin. Kysymys on nyt yli 1,15 miljoonasta ihmisestä, mikä tarkoittaa erittäin suurta vähemmistöryhmää. Tarkempia tilastotietoja Tilastokeskuksesta.

Ev.lut. kirkkoon kuuluvien osuus oli samaan aikaan laskenut 85,1 prosentista 76,4 prosenttiin, vuoden 2013 lopussa lukema on lähellä 75 prosenttia. Kastettujen lasten osuus on laskenut vielä nopeampaan tahtiin, ja esimerkiksi Helsingissä enää alla puolet lapsista kastetaan kirkon jäseniksi.

Toinen katsomuskenttään enenevästi liittyvä muutos on siinä, että ihmisten tosiasiallinen katsomuksellinen ajattelu ei määräydy jäsenyyden läänitysten mukaan vaan on yksilöllistä. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomissa on myös uskonnollisia ihmisiä, ja toisaalta varsinkin ev.lut. kirkon jäsenenä on paljon ateisteja, agnostikkoja, skeptikkoja ja uskonnon suhteen välinpitämättömiä.

Kirkon tutkimuskeskuksen laajan kyselyn (Gallup Ecclesiastica 2011. N=4930) tulokset vuodelta 2011 osoittavat että vain alle 30 prosenttia kirkon jäsenistäkään uskoo kirkon keskeisiin opinkappaleisiin.

Jumalanpalveluksessa vähintään kerran vuodessa sanoi käyvänsä vain noin kolmannes kansasta. Vähintään kerran kuussa käyviä oli vain 6 prosenttia (Haastettu kirkko, s. 37).

Lukioiden opiskelijoilla ja henkilökunnalla on kuitenkin Suomessa täysi vapaus osallistua jumalanpalveluksiin. Kirkot ovat avoinna vähintään kerran viikossa ja useamminkin. Käytännössä eivät lukioikäiset nuoret eivätkä perheet peruskouluikäisine lapsineen kuitenkaan suurimmaksi osaksi osallistu jumalanpalveluksiin. Senkään vuoksi ei ole mitenkään perusteltua, että lukiot ja peruskoulu sekä kunnan päivähoito edelleen pitäisivät tehtävänänsä kollektiivisten jumalanpalvelusten ja hartaustilaisuuksien järjestämisen lapsille ja nuorille. Se ei vastaa suomalaisten lukioikäisten nuorten eikä peruskouluikäisten lapsiperheiden katsomuksellista kulttuuria. Oppilaitos antaisi sellaisella toiminnallaan opiskelijoille ja oppilaille tietoisesti väärän kuvan luterilaisen uskonnon harjoittamisen roolista ja kristillisten opinkappaleiden asemasta suomalaisessa yhteiskunnassa ja ihmisten katsomusmaailmassa.

Uskonnon harjoittamisen tulisi olla julkisen vallan suojeluksessa yksilöiden, perheiden ja uskonnollisten yhdyskuntien oma asia. Ei koulun.

Joskus muinoin oli voimassa kummallisia teokraattisia lakeja, joissa koulu velvoitettiin järjestämään uskonnollisia tilaisuuksia ja uskonnonharjoitusta. Mikään sellainen ei enää ole lakina voimassa.

Ei ole mitään voimassaolevaa lakia joka asettaisi koulun tehtäväksi uskonnonharjoituksen järjestämistä.

Esimerkiksi uskonnonvapauslaki (siinä pääsisältö on mahdollistaa uskonnonharjoitusta niin että järjestäytyvät uskonnollisiksi yhdyskunniksi) ei sisällä koululle mitään sellaista tehtävänasetantaa, eikä myöskään mitään joka eksplisiittisesti sallisi koulun järjestää uskonnonharjoitusta. Koulu ei missään tapauksessa ole mikään uskonnollinen yhdyskunta.

Esimerkiksi koululaki (lukiolaki, perusopetuslaki ja rinnakkaiset) ei sisällä mitään säännöstä joka eksplisiittisesti sallisi koulun järjestää uskonnonharjoitusta. Perustuslain säätämä oikeus uskonnonharjoittamisen vapauteen ja saarnaamisen vapauteen toteutuu ihmisten vapaa-ajalla, eikä sitä ole minkäänlaista velvollisuutta järjestää koulussa eikä koulun toimesta.

Opettajien, rehtoreiden ja koulun hallinnon ja kunnan hallinnon henkilöiden ja päättäjien henkilökohtainen uskonnonvapaus on heidän henkilökohtaista uskonnonvapauttaan, eikä sisällä mitään oikeutta saada koululaisia mukaan moiseen eikä alistaa koululaisia heidän uskontonsa kuuliijoiksi eikä osallistujiksi.

Siis uskonnonharjoittamiset ovat jääneet kouluihin pelkästään perinteen painolastina.

6.2.2014

Länsi-Uudenmaan Ateistit ry

